

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”

Кафедра економіки, маркетингу та підприємництва
(назва кафедри)

СИЛАБУС

освітньої компоненти **Переддипломна практика**

для освітнього ступеня магістр

спеціальності 051 «Економіка»

ОПП «Економіка»

Старобільськ – 2021

Назва освітньої компоненти	Переддипломна практика
Веб-сайт для ОК	http://do.luguniv.edu.ua/
Мета й завдання ОК	<p>Мета переддипломної практики – поглиблення та закріплення теоретичних фахових знань й основ комунікативної підприємницької (спеціальної) поведінки, отриманих у процесі навчання; набуття навичок і вмінь у постановці та вирішенні практичних завдань, які забезпечують адаптацію здобувачів вищої освіти до реальних умов господарювання економічних формувань та/або діяльності державних установ і органів місцевого самоврядування та збір емпіричного матеріалу за темою магістерської роботи.</p> <p>Завдання практики:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомлення з організаційно-управлінською структурою бази практики та головними завданнями її підрозділів економічного профілю; – усвідомлення механізмів прийняття, реалізації та оцінювання економічних та організаційно-управлінських рішень в межах бази практики; – ознайомлення механізмів взаємовідносин бази практики з її оточенням регіонального рівня (інституціями ринкової інфраструктури, органами державної влади та місцевого самоврядування); – збір емпіричного матеріалу для написання другого розділу магістерської роботи; – накопичення інформаційно-аналітичного матеріалу для розробки проектної частини магістерської роботи: опрацювання пропозицій діяльності бази практики (та/або даної галузі господарства, сфери функціонування установи); – збір матеріалу для написання тез (фахової статті) за темою магістерської роботи; – отримання відгуку керівника практики від підприємства (установи/організації) щодо результатів проходження практики, підсумкової оцінки звіту та використання звіту здобувача у його магістерській роботі.
Орієнтовні проблемні питання для вирішення за підсумками проходження практики	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання Положень про функціональні підрозділи бази практики, які безпосередньо відповідають за економічні результати діяльності (фінансово-економічні, менеджерські та маркетингові служби) та механізмів їх взаємодії даних у практичному функціонуванні організації (підприємства, установи тощо). 2. Аналіз проблем і перспектив реалізації територіально-адміністративної реформи в регіоні та механізмів формування

	<p>конкурентоспроможності територіальних громад (за умов обрання здобувачем базою практики установ місцевого самоврядування)</p> <p>3. Аналіз планів розвитку організації (та порядку розробки планів) у контексті соціально-економічного розвитку регіону.</p> <p>4. Ознайомлення з системою економічних показників, які застосовуються в організації, порядком їх розрахунків, методами їхнього поточного обліку та порядку звітування.</p> <p>5. Ознайомлення з системою звітності та аналізу загального фінансово-економічного стану організації.</p> <p>6. Участь у роботі структурних підрозділів організації з метою отримання й закріплення фахових практичних навичок і вмій та соціальних навичок.</p> <p>7. Проведення порівняльного аналізу бази проходження практики зі спорідненими організаціями регіону та відповідними кращими вітчизняними прикладами.</p>
Обсяг (в кредитах ЄКТС)	12 кредитів (8 тижнів)
Компетентності та програмні результати навчання, які здобувачі мають здобути та досягти за підсумками проходження практики	<p>Інтегральна компетентність – «Здатність визначати та розв’язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.</p> <p>Інтегральна компетентність стосовно переддипломної практики (відповідно до ОПП) конкретизується у таких загальних компетентностях.</p> <p>ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК6. Здатність розробляти та управляти соціально-економічними проєктами з урахуванням сучасних інституціональних, науково-технічних і природоохоронних тенденцій розвитку.</p> <p>ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК8. Здатність на відповідному рівні проводити міждисциплінарні та фахові теоретичні і прикладні дослідження.</p> <p>З фахових компетентностей освітньо-професійної програми стосовно переддипломної практики найбільш вагому роль відіграють наступні.</p> <p>СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв’язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.</p> <p>СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.</p> <p>СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв’язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв’язання, беручи до уваги наявні ресурси.</p>

СК8. Здатність оцінювати можливі ризики та соціально-економічні наслідки управлінських рішень з урахуванням ефекту міжгалузевого та міжрегіонального розвитку.

СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем локального та регіонального рівнів.

СК11. Здатність планувати і розробляти проєкти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

СК12. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо діяльності підприємств малого та середнього бізнесу агропродовольчої сфери регіону з урахуванням вирішення задач забезпечення економічної спроможності і сталого соціально-економічного розвитку ОТГ.

За підсумком, програмними результатами навчання, на досягнення яких спрямована переддипломна практика магістрантів, є такі.

ПРН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПРН 3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і ПИСЬМОВО.

ПРН 4. Розробляти та управляти соціально-економічними проєктами і системою комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням сучасних зовнішніх тенденцій розвитку та цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень господарювання.

ПРН 6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

ПРН 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПРН 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПРН 10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

	<p>ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання різних об'ємних параметрів діяльності, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики підприємницьких структур.</p> <p>ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень з урахуванням ефекту міжгалузевих і міжрегіональних відносин.</p> <p>ПРН 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем локального та регіонального рівнів.</p>
Освітні компоненти, які передують проходженню переддипломної практики	Сукупність навчальних дисциплін освітньо-професійної програми загального і вибіркового циклів.
Методи опанування освітнього компоненту	Традиційні (опрацювання нормативно-правових актів, репродуктивні, заповнення первинних документів). Наочні (візуально-відтворювальні, проблемно-презентаційні). Практичні (самостійна робота за конкретними завданнями керівника практики від підприємства та від кафедри, самостійні спостереження, узагальнення власного життєвого досвіду). Логічно-розвивальні (проблемні, частково-пошукові). Проєктні (аналітичні статистичні дослідження, дослідницько-пошукові, розрахунково-графічні та схематично-графічні, моделювання). Інтерактивні. Комунікативно-стимулюючі (співбесіди за професійним спрямуванням з керівником практики від підприємства та іншими співробітниками підприємства, органами влади і місцевого самоврядування, громадськості). Інтегративні.
Бази практик та їх вибір	Господарські структури, які провадять підприємницьку діяльність, або – органи державної влади і місцевого самоврядування у контексті забезпечення соціально-економічного розвитку, які за рівнем своєї діяльності та ресурсного потенціалу в змозі забезпечити належне проходження практики. Реалізація принципу академічної свободи забезпечується вільним вибором здобувачами баз практики (з переліку баз практик, сформованих кафедрою, або – за індивідуальними побажаннями).
Орієнтація (на кого розрахований курс)	Здобувачі вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» другого (магістерського) рівня, які успішно опанували весь перелік освітніх компонентів програми та роботодавці і наукова спільнота для забезпечення прозорості щодо питань з організації та реалізації освітнього процесу.
Опис	Визначаються компетентності та результати навчання, які здобувачі вищої освіти магістерського рівня мають отримати за підсумками проходження переддипломної практики; критерії вибору її бази; перелік основних питань, котрі розкривають функціональне призначення практики, що у сукупності спрямовано на формування свідомого підходу здобувачів у досягненні цілей навчання, компетентностей і програмних

	результатів навчання Стандарту спеціальності 051 «Економіка» другого (магістерського) рівня галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».
Інформація для підтримання зв'язку з викладачем	Підтримання зв'язку з питань проходження переддипломної практики забезпечується з використанням каналів комунікації: контакти гаранта ОПП «Економіка» доцента Чеботарьової Н.М. 050-103-45-05, e-mail: lug.ukr_37@i.ua
Навчальні матеріали	<p style="text-align: center;">Нормативні акти та основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII. 2. Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність: 051 «Економіка», затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 04.03.2020 р. № 382. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/03/051-ekonomika-M.pdf. 3. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про проведення практики студентами вищих навчальних закладів України» від 08.04.1993 р. № 93. 4. Положення про організацію освітнього процесу в ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/poloj_organiz_ocv_protov_nov2020.pdf 5. Положення про організацію та проведення практики студентів У ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/poloj_praktyka_june2021.pdf 6. Бурда Н.В., Чеботарьова Н.М. Економіка підприємства: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти спеціальностей 051 «Економіка» та 075 «Маркетинг». Старобільськ: ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2021. 87 с. 7. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт з дисципліни «Державне регулювання економіки та розробка сценаріїв соціально-економічного розвитку регіонів» для здобувачів освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 051 Економіка. Гаврюшенко Г. В., Чеботарьов В. А. Старобільськ, 2021. 56 с. 8. Науково-методичні засади підприємництва та бізнес-планування: навч. посіб. / Б. Глінковська-Краузе (B. Glinkowska-Krauze), А.М. Колосов, В.А. Чеботарьов та ін.; за заг. ред. А.М. Колосова і В.А. Чеботарьова. Старобільськ: Держ. закл. «Луган. нац. н-т імені Тараса Шевченка», 2019. 272 с. 9. Чеботарьов В.А., Чеботарьова Н.М., Титаренко О.В. Програма переддипломної практики та методичні рекомендації до написання і захисту звіту для здобувачів спеціальності 051 «Економіка» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Старобільськ: ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2021. 48 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна література</p>

	<p>1. Колосов А. М., Коваленко О. В., Кучеренко С. К. та ін. Економічне управління підприємством: навч. посіб.; за заг. ред. А. М. Колосова. Старобільськ: Вид-во держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка», 2015. 352 с.</p> <p>2. Основи бізнес-планування в мікропідприємстві: науково-практичний довідник для бенефіціарів <i>Mercy Corps</i> / Колосов А.М., Чеботарьов В.А., Марков Р.В., та інші. Старобільськ : ДЗ. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка», 2016. 52 с.</p> <p>3. Чеботарьов В.А., Чеботарьов Є.В., Глінковська Б. Крос-культурні підприємницькі комунікації: навчально-методичний посібник для магістрантів. Старобільськ: ДЗ. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”, 2018. – 138 с.</p> <p>4. Чеботарьов В.А., Глінковська-Краузе Б., Чеботарьов Є.В. Менеджмент персоналу економічних підрозділів підприємств: обґрунтування вихідних інноваційних засад забезпечення. <i>Економічний вісник Донбасу</i>. 2019. № 3(57). С. 156-161.</p> <p>Інформаційні ресурси: http://www.ukrstat.gov.ua/ - Державна служба статистики України. https://www.minregion.gov.ua/ – Міністерство розвитку громад та територій України. https://www.msp.gov.ua/ – Міністерство соціальної політики України. http://www.niss.gov.ua/ – Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України – базова науково-дослідна установа аналітико-прогнозного супроводження діяльності Президента України. http://lg.ukrstat.gov.ua/ – Офіційний сайт Головного управління статистики у Луганській області. https://knoema.ru/ – безкоштовна платформа відкритих актуальних даних.</p>
Необхідне устаткування	Обладнання та програмне забезпечення бази практики. Для написання звіту можуть використовуватися комп'ютери без особливих вимог з програмним забезпеченням Ms Office, ОС Windows
Поточний контроль.	Перевірка ступеню готовності та рівня відповідності звіту з проходження практики визначеним критеріям оцінювання.
Підсумковий контроль	Диференційний залік (письмовий звіт), експертне оцінювання.
Критерії оцінювання	<p style="text-align: center;">Загальний інтеграл оцінювання звітів з проходження переддипломної практики</p> <p>1. Базовою передумовою загального оцінювання є дотримання здобувачами правил академічної доброчесності. 50% підсумкової оцінки складає оцінювання змістовної частини. 50% підсумкової оцінки складає оцінювання рівня безпосереднього прилюдного захисту звітів.</p>

	<p>Оцінювання (захист звітів) може здійснюватися як в онлайн, так і в офлайн вигляді, що не впливає на загальний інтеграл оцінювання звітів і порядок використання відповідних методик.</p> <p>Методика оцінювання <u>змістовної частини</u> Звіту</p> <p>50% складає оцінювання повноти і глибини розкриття теоретичного змісту питань, які є предметом розгляду.</p> <p>30% складає оцінювання рівня виконання розрахунково-графічної складової Звіту.</p> <p>20% складає оцінювання дотримання правил цитування, форматування матеріалу та загального вигляду оформлення Звіту.</p> <p>Методика оцінювання <u>рівня захисту</u> Звіту</p> <p>50% складає оцінювання доказової бази самостійного і творчого виконання Звіту.</p> <p>30% складає оцінювання переконливості наведених у Звіті матеріалів, фактів тощо.</p> <p>20% складає оцінювання комунікативних навичок і вмінь викладання матеріалу Звіту, наполегливості у доведенні власного погляду тощо.</p>
<p>Забезпечення виконання принципів академічної доброчесності</p>	<p>Здобувачі вищої освіти мають бути ознайомлені із принципами академічної доброчесності (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/poloj_akadem_dobro_nov2020_2.pdf) й дотримуватися їх. Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.</p> <p>У разі порушень академічної доброчесності магістранти несуть таку відповідальність: попередження; повторне проходження оцінювання звіту; повторне проходження практики.</p>